ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies koda)

14. detsember 2004 *

Kohtuasjas T-332/02,

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc, asukoht Trieste (Itaalia),

Livio Danielis, elukoht Trieste,

Domenico D'Alessandro, elukoht Trieste,

esindaja: advokaat G. Leone,

hagejad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: esialgu X. Lewis ja R. Amorosi ning hiljem M. Lewis, keda abistas advokaat G. Bambara, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

mille esemeks on esimese võimalusena nõue tühistada komisjoni 28. juuni 2002. aasta otsus REM 14/01, millega keelduti rahuldamast Itaalia Vabariigi taotlust hagejate imporditollimaksu vähendamiseks, ja teise võimalusena taotlus osaliselt vähendada sellele tollimaksule vastavat tollivõlga,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees P. Lindh ja kohtunikud R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. juuni 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Ühenduse transiidiprotseduur on tolliprotseduur, mille eesmärk on hõlbustada kauba liikumist ühenduse sees. Muu hulgas võimaldab kõnealune protseduur, mis hõlmab välis- ja sisetransiiti, transportida ühenduse tolliterritooriumile saabuva

kauba selle ühendusse saabumise kohast sihtkohta ilma tolliformaalsusteta, kui kaup liigub ühest liikmesriigist teise. Faktiliste asjaolude toimumise ajal kohaldatava nõukogu 13. detsembri 1976. aasta määruse (EMÜ) nr 222/77 ühenduse transiidi kohta (EÜT 1977, L 38, lk 1) artikli 1 punktist 2 nähtub, et ühenduse välistransiidiprotseduuri alusel liigub peamiselt kolmandatest riikidest pärit kaup, mis ei ole ühenduse liikmesriikides vabas ringluses EÜ artikli 9 ja EÜ artikli 10 (nüüd EÜ artikkel 23 ja EÜ artikkel 24) tähenduses.

2 Kõnealuse määruse artikli 12 alusel peab selleks, et mis tahes kaup saaks liikuda ühenduse välistransiidiprotseduuri alusel, esitama selle kauba kohta deklaratsiooni T1. Kõnealuse deklaratsiooni allkirjastab isik, kes soovib toimingut läbi viia või tema volitatud esindaja, ning see esitatakse koos veodokumendi ja muude täiendavate dokumentidega vähemalt kolmes eksemplaris lähtetolliasutusele. Kaubavedu toimub deklaratsiooni T1 eksemplaride alusel, mille lähtetolliasutus on väljastanud printsipaalile või tema esindajale (artikli 19 lõige 1).

3 Määruse nr 222/77 artikli 11 punktis a sätestatakse, et „printsipaal" tähendab isikut, kes taotleb ise või vajadusel volitatud esindaja kaudu transiiditoimingu läbiviimist deklaratsiooni alusel, mis vastab ühenduses nõutavatele tolliformaalsustele, ja kes seega vastutab pädevate asutuste ees transiiditoimingu nõuetekohase läbiviimise eest. Printsipaal on kohustatud esitama kauba puutumatul kujul sihttolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul, pöörates asjakohast tähelepanu meetmetele, mis pädevad asutused on võtnud kauba identifitseeritavuse tagamiseks ning järgima ühenduse transiidiprotseduuriga seotud sätteid ja selliste liikmesriikide transiidiprotseduuriga seotud sätteid, mille territooriumi kaubaveo käigus kasutatakse (artikli 13 punktid a ja b).

4 Määruse nr 222/77 artikli 36 lõikes 1 sätestatakse, et kui ühenduse transiiditoimingu käigus või sellega seoses tuvastatakse, et teatavas liikmesriigis on toimunud

rikkumine või eeskirjade eiramine, tuleb kõnealusel liikmesriigil kooskõlas enda haldus- ja õigusnormidega sisse nõuda võimalikud tasumisele kuuluvad tollimaksud ja muud maksud, mis ei piira kriminaalõiguslike meetmete teostamist.

5 Nõukogu 13. juuni 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2144/87 tollivõla kohta (EÜT L 201, lk 15) sätestab, et tollivõlg impordil tekib muu hulgas siis, kui kaup, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, viiakse välja tollijärelevalve alt, mis tuleneb kõnealuse kauba ajutisest ladustamisest või suunamisest sellisele tolliprotseduurile, mis sisaldab tollijärelevalvet (artikli 2 lõige 1 punkt c).

6 Nõukogu 18. aprilli 1988. aasta määrus (EMÜ) nr 1031/88, mis määrab tollivõlast tuleneva maksusumma tasumise eest vastutavad isikud (EÜT L 101, lk 5), artikkel 4 sätestab:

„1. Kui määruse nr 2144/87 [...] artikli 2 lõike 1 punkti c alusel tekib tollivõlg, lasub võla tasumise kohustus isikul, kes kauba tollijärelevalve alt välja viis.

Võla tasumise eest vastutavad solidaarselt kooskõlas liikmesriikides kehtivate sätetega ka:

a) isikud, kes osalesid kauba tollijärelevalve alt väljaviimises, ning need, kes kõnealuse kauba omandasid või seda valdasid;

b) kõik ülejäänud isikud, kes vastutavad sellise tollijärelevalve alt väljaviimise eest.

2. Tollivõla tasumise eest vastutavad solidaarselt ka isikud, kes peavad täitma kohustusi, mis tulenevad kauba, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, ajutisest ladustamisest või tolliprotseduuri kasutamisest, millele kaup on suunatud." [mitteametlik tõlge]

7 Ühenduse tollieeskirjad näevad ette võimaluse tasutud impordi- või eksporditollimaksude täielikuks või osaliseks tagasimaksmiseks või tollivõlast tuleneva maksusumma vähendamiseks. Käesoleval juhul kohaldatavad tollimaksu vähendamise tingimused on sätestatud nõukogu 2. juuli 1979. aasta määruse (EMÜ) nr 1430/79 impordi- või eksporditollimaksude tagasimaksmise või vähendamise kohta artiklis 13 (EÜT L 175, lk 1), määrust (EMÜ) nr 1430/79 muutva nõukogu 7. oktoobri 1986. aasta määruse (EMÜ) nr 3069/86 (EÜT L 286, lk 1) redaktsioonis. Kõnealune säte näeb ette:

„Imporditollimaksu võib tagasi maksta või seda vähendada eriolukorras [...], mille on põhjustanud asjaolud, mille puhul asjaomast isikut ei saa süüdistada pettuses või ilmses hooletuses.

[...]" [mitteametlik tõlge]

8 Määruse nr 2144/87 artikli 8 lõike 1 punktis b sätestatakse, et arvestades erandeid, mida ei kohaldata käesoleva kohtuasja suhtes, lõpeb tollivõlg kauba konfiskeerimisega.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

9 Hagejad on likvideerimisel olev täisühing Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc (edaspidi „Nordspedizionieri"), mille asukoht on Trieste (Itaalia) ning mille on asutanud tolliagendid, ja täisühingu kaks osanikku ehk L. Danielis ja D. D'Alessandro, kes vastutavad täisühingu kohustuste eest solidaarselt ja piiramatult.

10 Nordspedizionieri esitas 30. oktoobril 1991 äriühingu Cumberland Ltd taotlusel ühenduse välistransiidideklaratsiooni Fernetti (Itaalia) tolliasutusele. Kõnealune deklaratsioon puudutas Sloveenia äriühingult Proexim Export-Import ostetud 1400 paki pappkarpide, kogukaaluga 12 620 kilogrammi, vedu sihtkohta Hispaanias. 5. novembril 1991 esitas Nordspedizionieri 30. oktoobril esitatuga identse ühenduse välistransiidideklaratsiooni, milles erines saadetavate pappkarpide pakkide kogus, mille arv oli seekord 1210 ja kogukaal 12 510 kilogrammi. Kõnealune äriühing esitas 16. novembril 1991 veel kolmanda transiidideklaratsiooni 1500 paki pappkarpide kohta, mille kogukaal oli 12 842 kilogrammi. Kõigi kolme transiiditoimingu puhul toimus vedu Sloveenia veoautoga, mis kandis sama registreerimismärki.

11 Pärast eespool viidatud kolmanda toiminguga seotud tolliformaalsuste täitmist sai veoauto loa sõidu jätkamiseks. Veidi hiljem palus Fernetti tolliasutuse direktor kohaliku parkimisplatvormi maksujärelevalve üksusel kontrollida veoauto laadungit. Maksujärelevalve üksus järgnes veoautole, kes oli tollitsoonist juba lahkunud, ja peatas veoauto piirist mõne kilomeetri kaugusel. Auto saadeti kontrollimiseks tagasi Fernetti tollipunkti. Kontrolli tulemusel ilmnes, et pappkarpide pakid ei olnud tühjad, nagu oli märgitud transiidideklaratsioonis, vaid täidetud sigarettidega. Autost leiti 8190 kilogrammi ühendusevälise päritoluga välismaiseid sigarette, mis

olid jagatud 819 pakki. Veoauto juht C vahistati ning auto ja laadung arestiti koos juhi valdusest leitud dokumentidega.

12 Itaalia toll koostöös Sloveenia ametiasutustega viis läbi uurimise, kus tuvastati, et C oli osalenud veel kolmes sarnases sigarettide salakaubaveos, kasutades Nordspedizionieri koostatud 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta transiidideklaratsioone ning äriühingu Centralsped Srl 16. septembril 1991 esitatud deklaratsiooni. 30. oktoobril ja 5. novembril 1991 toimunud veo uurimisel tuvastati, et pärast seda, kui kõnelused peamiselt töödeldud tubakat sisaldavad laadungid olid deklareeritud Sloveenia tollile, toodi samad laadungid Itaaliasse pappkarpide pakkidena. Pärast tolliformaalsusi Fernetti tollipunktis jätkas veoauto teekonda teise sihtkohta kui see, mis oli märgitud tollideklaratsioonides, ja laadung laaditi salaja maha Itaalias.

13 Kõnealuse salakaubaveo raames leidsid Itaalia ametiasutused Bareggiost (Milano, Itaalia) laohoone, milles töödeldud tubakat ladustati. Kõnealuse lao läbiotsimisel 8. aprillil 1992 leidis politsei 801 pappkarpi ehk 8010 kilogrammi sigarette, mis arestiti.

14 Hagejad said 16. oktoobril 1992 Trieste tollikeskasutuse tulude osakonnalt ühenduse transiidi printsipaalidena 30. oktoobri ja 5. novembri 1991 toimingute kohta otsuse, millega kohustati neid tasuma 2 951 462 300 Itaalia liiri, millest 2 501 239 200 Itaalia liiri moodustas tollimaks ja 450 223 100 Itaalia liiri intress, 1700 pappkarbi ehk 17 000 kilogrammi välismaise töödeldud tubaka eest, mis imporditi ja turustati ühenduse tolliterritooriumil ebaseaduslikult. Kuna Itaalia toll pidas16. novembril

1991 veetud laadungi kinni enne selle turustamist, ei nõutud hagejatelt selle eest tollimaksu tasumist.

15 Hagejad esitasid 28. oktoobril 1992 kaebuse Itaalia maksuameti tolliosakonna 16. oktoobri 1992. aasta otsuse peale. Tribunale civile e penale di Trieste (Itaalia) tühistas 12. septembri 1994. aasta otsusega kõnealuse vaidlustatud otsuse. Corte d'appello di Trieste muutis kõnealust kohtuotsust 5. septembri 1996 otsusega ja kohustas täisühingut Nordspedizionieri ja teise võimalusena selle osanikke tasuma solidaarselt vaidlustatud otsuses nimetatud 2 951 462 300 Itaalia liiri. Corte suprema di cassazione jättis 26. jaanuari 1999. aasta otsusega rahuldamata kaebuse, mille hagejad esitasid Corte d'appello otsuse peale.

16 Tribunale civile e penale di Trieste eeluurimiskohtunik tegi 14. jaanuaril 1994 määruse kriminaalmenetluse lõpetamise kohta sigarettide salakaubaveo asjas G. Baldi süüdistuses, kes oli täisühingu Nordspedizionieri osanik ning kes koostas Nordspedizionieri väljastatud ja salakaubaveos kasutatud kolm transiidideklaratsiooni.

17 Hagejad esitasid 14. novembril 2000 komisjoni talitustele taotluse Itaalia tolli nõutud tollimaksu vähendamiseks. Itaalia ametiasutused esitasid 4. juunil 2001 komisjonile taotluse tollimaksu vähendamiseks 497 589 687 Itaalia liiri ehk 256 983,63 euro suuruse summa võrra.

18 Komisjon palus Itaalia ametiasutustelt 18. detsembri 2001. aasta kirjas lisateavet. Itaalia tolliasutused kinnitasid 11 veebruari 2002. aasta kirjas, et summa, mille võrra taotletakse tollimaksu vähendamist, on 497 589 687 Itaalia liiri.

19 Komisjon võttis 28. juunil 2002 vastu otsuse, millega jäeti rahuldamata Itaalia ametiasutuste 4. juuni 2001. aasta taotlus hagejate tollivõla vähendamiseks (edaspidi „vaidlustatud otsus"). Komisjon leidis, et käesoleval juhul ei olnud tegemist määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukorraga, mille on põhjustanud asjaolud, mille puhul asjaomast isikut ei saa süüdistada pettuses või ilmses hooletuses, mistõttu tollimaksu vähendamine 256 983,63 euro ehk 497 589 687 Itaalia liiri võrra ei olnud põhjendatud.

Menetlus ja poolte nõuded

20 Hagejad esitasid 30. oktoobril 2002 Esimese Astme Kohtu kantseleile esitatud hagiavaldusega käesoleva hagi.

21 Esimese Astme Kohus (viies koda) otsustas ettekandja-kohtuniku ettekande alusel avada suulise menetluse. Menetlust korraldavate meetmete raames palus Esimese Astme Kohus komisjonilt teatavate dokumentide esitamist. Komisjon täitis nõude tähtaegselt.

22 Poolte suulised avaldused ja vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kuulati ära 29. juuni 2004. aasta kohtuistungil.

23 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

— esimese võimalusena tühistada vaidlustatud otsus ja tunnistada taotletud tollimaksu vähendamine käesoleval juhul lubatavaks;

— teise võimalusena sedastada, et tollimaksu vähendamine on põhjendatud tollivõla osas, mis puudutab 8010 kilogrammi välismaist töödeldud tubakat, mille Itaalia ametiasutused konfiskeerisid 8. aprillil 1992 Bareggio salalaost;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

24 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— tunnistada hagejate taotlus vastuvõetamatuks, kuna nad vaidlustavad tollivõlast tuleneva maksusumma täpse suuruse ja nõuavad, et Esimese Astme Kohus tunnustaks nende õigust tollimaksu vähendamisele 8010 kilogrammi konfiskeeritud tubaka osas;

— jätta hagi ülejäänud osas põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

I — *Vaidlustatud otsuse tühistamise nõue*

25 Hagejad viitavad tühistamisnõude toetuseks esiteks väitele, et vaidlustatud otsus sisaldas arvukalt sisulisi vigu, ja teiseks väitele, et tegemist oli määruse

nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukorraga ning pettuse ja ilmse hooletuse puudumisega.

A — *Esimene väide, mis puudutab vaidlustatud otsuses arvukalt sisalduvaid sisulisi vigu*

26 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsus sisaldab arvukalt vigu. Nende arvates oli esiteks ebatäpne 16. novembri 1991. aasta tollideklaratsioonile vastava laadungi kontrolli kirjeldus ja teiseks väide, et hagejad taotlesid tollimaksu vähendamist üksnes 497 589 687 Itaalia liiri võrra.

1. 16. novembri 1991. aasta toimingu kontroll

Poolte argumendid

27 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsuse neljandas põhjenduses märgitakse, et Fernetti tolliasutus nõudis maksujärelevalve üksuselt 16. novembri 1991. aasta tollideklaratsioonile vastava laadungi kontrollimist. Nad väidavad, et tegelikult ei kontrollinud tolliasutused kaupa tollitsoonis transiidideklaratsiooni esitamise hetkel, vaid otsustasid seda kontrollida pärast veoauto lahkumist ehk pärast tolliformaalsuste lõpetamist.

28 Komisjon märgib, et Itaalia politsei ei järgnenud 16. novembri 1991. aasta tollideklaratsioonis märgitud kaupa vedavale veoautole kohe pärast tolliformaaluste lõpetamist, vaid jälitamine algas alles siis, kui politsei märkas kõnelause auto lahkumist.

Esimese Astme Kohtu hinnang

29 Vaidlustatud otsuse neljandas põhjenduses märgitakse vaid järgmist: „[Fernetti] tolliasutus palus maksujärelevalve üksusel uurida [16. novembri 1991. aasta tollideklaratsioonile] vastavat laadungit, mis osutus üksnes sigarettidest koosnevaks. Kaup arestiti ja veoauto juht vahistati." Sellest põgusast lausest ei nähtu, kas laadungi kontroll toimus deklaratsiooni esitamisel või tollitsoonis või enne tolliformaalsuste lõpetamist. Kuna on kindel, et kontrolli viis Fernetti tolliasutuse direktori nõudmisel läbi maksujärelevalve üksus, puudub vaidlustatud otsuse neljandas põhjenduses faktiviga.

30 Järelikult tuleb kõnealune etteheide lükata tagasi.

2. Summa, mille võrra taotletakse tollimaksu vähendamist

Poolte argumendid

31 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsusest nähtub ekslikult, et nad on taotlenud tollimaksu vähendamist 497 589 687 Itaalia liiri võrra. Hagejate sõnul nähtub nende 14. novembril 2000 komisjonile esitatud taotlusest, et nad taotlevad tollimaksu

summa vähendamist kogu selle summa võrra, mille tasumist Itaalia ametiasutused neilt 16. oktoobri 1992. aasta otsusega nõudsid, st 2 951 462 300 Itaalia liiri võrra. Hagejad rõhutavad selles osas, et komisjoni tehtud sisuline viga võib mõjutada kohtuvaidluse ulatust, sest üks põhjustest, mis õigustab vähendamistaotluse rahuldamist, on kõnealusest tollivõlast tuleneva maksusumma märkimisväärne suurus ja sellest hagejatele tekkiv majanduslik koormus. Viga mõjutab seega ka otsuse põhjendamist. Hagejad väidavad, et kohtuvaidluse eseme täpset määratlust ei saa teha meelevaldse hinnangu põhjal ja et täpne vaidlusalune summa peab olema määratletud õigesti kohtumenetluse kõikides etappides.

32 Komisjon väidab, et etteheide, mis puudutab tollivõlast tuleneva maksusumma suuruse väidetavat arvutusviga, ei ole vastuvõetav, sest hagejad vaidlustavad niiviisi tollivõlast tuleneva maksusumma, mille määrasid Itaalia ametiasutused.

Esimese Astme Kohtu hinnang

33 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on määruse nr 1430/79 artikli 13 lõike 1 ainus eesmärk vabastada — juhul kui esinevad teatavad erakorralised asjaolud ning puudub ilmne hooletus või pettus — ettevõtja nende tollimaksude tasumisest, mida ta on kohustatud tasuma ja mitte võimaldada vaidlustada seda, kas tollivõlg kuulub tasumisele (Euroopa Kohtu 12. märtsi 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 244/85 ja 245/85: Cerealmangini ja Italgrani *v.* komisjon, EKL 1987, lk 1303, punkt 11; 6. juuli 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-121/91 ja C-122/91: CT Control (Rotterdam) ja JCT Benelux *v.* komisjon, EKL 1993, lk I-3873, punkt 43, ja 11. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-205/99: Hyper *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-3141, punkt 98).

34 Niisiis on tollivõla olemasolu ja sellest tuleneva maksusumma täpse suuruse kindlaksmääramine siseriiklike ametivõimude pädevuses. Komisjonile määruse nr 1430/79 alusel esitatud taotlused ei puuduta küsimust, kas siseriiklik toll on materiaalõiguslikke tollialaseid sätteid õigesti kohaldanud. Esimese Astme Kohus meenutab, et nende ametivõimude tehtud otsuseid võib vaidlustada siseriiklikes kohtutes, viimased võivad pöörduda Euroopa Kohtu poole EÜ artikli 234 alusel (Esimese Astme Kohtu 16. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas T-195/97: Kia Motors ja Broekman Motorships *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-2907, punkt 36 ja eespool viidatud kohtuotsus Hyper *v.* komisjon, punkt 98).

35 Eespool esitatud seisukohti ei nõrgenda hagejate argumendid, et sisuliselt peab mis tahes kohtuvaidluse esemeks oleva majandusliku nõude suuruse täpset määratlemist saama arutada kõigis kohtumenetluse etappides. Kõnealune argument jätab tähelepanuta nii tolliasjade pädevuse jaotumise siseriiklike ametiasutuste ja komisjoni vahel kui ka määruse nr 1430/79 artikli 13 lõikes 1 sätestatud tollimaksude vähendamise ja tagasimaksmise korra eripära ja piirid.

36 Eespool esitatu põhjal tuleb järeldada, et vastuvõetamatu on etteheide, mille kohaselt vaidlustatud otsus sisaldab väidetavat viga hagejate taotletud tollivõla vähendamise summa osas, sest hagejad vaidlustavad sellega tollivõlast tuleneva maksusumma täpse suuruse arvutamise.

37 Igal juhul tuleb sedastada, et vaidlustatud otsuses puudub sisuline viga selles osas, kus märgitakse, et hagejad taotlesid vähendamist 497 589 687 Itaalia liiri suuruse summa võrra, mis vastab Itaalia ametiasutuste poolt neilt nõutud tollimaksule. Kõnealune summa esineb Itaalia ametiasutuste 4. juunil 2001 esitatud taotluses, ja kõnealust summat on Itaalia ametiasutused seejärel 11. veebruari 2002. aasta kirjas kinnitanud komisjoni palvel. Vastupidi hagejate argumentidele ei saa asjaolu, et vaidlustatud otsusest ei nähtu, et nad taotlesid kogu selle maksuvõla vähendamist, mille tasumist Itaalia ametiasutused nõudsid, mõjutada eriolukorra olemasolu hindamist ega vaidlustatud otsuse põhjendamist. Esiteks sisaldab kõnealune

maksuvõlg lisaks tollimaksule käibemaksu ja tarbimismaksu, mis ei ole määruse nr 1430/79 artiklis 13 sätestatud vähendamismenetluse esemeks. Teiseks, kuna siseriiklikud ametiasutused esitasid komisjonile taotluse ja arvestades nende ainupädevust tollivõla kindlaksmääramisel, oli asjaomane summa, mille võrra tollimaksu vähendamist taotleti, siseriiklike ametiasutuste nimetatud summa.

38 Seega tuleb kõnealune etteheide tagasi lükata.

39 Järelikult tuleb esimene väide tagasi lükata.

B — *Teine väide eriolukorra olemasolu ning pettuse ja ilmse hooletuse puudumise kohta määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses*

1. Esialgsed märkused

40 Tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on määruse nr 1430/79 artikli 13 lõige 1 üldine õigluse klausel, mille eesmärk on hõlmata muid olukordi kui need, mida esineb praktikas tavaliselt kõige rohkem ja mis võisid määruse vastuvõtmise hetkel olla erisätete esemeks (Euroopa Kohtu 15. detsembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 283/82: Schoellershammer *v.* komisjon, EKL 1983, lk 4219, punkt 7; viidatud kohtuotsus Cerealmangimi ja Italgrani *v.* komisjon, punkt 10; 26. märtsi 1987. aasta otsus kohtuasjas 58/86: Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, EKL 1987, lk 1525, punkt 22; 18. jaanuari 1996.

aasta otsus kohtuasjas C-446/93: SEIM, EKL 1996, lk I-73, punkt 41, ja Esimese Astme Kohtu 4. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-239/00: SCI UK *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-2957, punkt 44). Kõnealust sätet kohaldatakse siis, kui asjaolud, mis iseloomustavad ettevõtja ja ametiasutuse suhet, on sellised, et ei oleks õiglane lasta sellel ettevõtjal kanda kahju, mida ta tavapäraselt ei oleks kandnud (eespool viidatud kohtuotsus Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, punkt 22 ja eespool viidatud kohtuotsus SCI UK *v.* komisjon, punkt 50).

41 Määruse nr 1430/79 artikli 13 alusel sõltub imporditollimaksu vähendamine kahe kumulatiivse tingimuse samaaegsest esinemisest, st esiteks eriolukorra olemasolust ning teiseks ettevõtja poolse pettuse või ilmse hooletuse puudumisest (Euroopa Kohtu 26. novembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-370/96: Covita, EKL 1998, lk I-7711, punkt 29; 7. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-61/98: De Haan, EKL 1999, lk I-5003, punkt 42, ja eespool viidatud kohtuotsus SCI UK *v.* komisjon, punkt 45).

42 Oluline on märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on komisjonil kaalutlusõigus siis, kui ta teeb otsuse määruse nr 1430/79 artikliga 13 ette nähtud üldist õigluse klauslit kohaldades (Esimese Astme Kohtu 9. novembri 1995. aasta otsus kohtuasjas T-346/94: France-aviation *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-2841, punkt 34; 17. septembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-50/96: Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-3773, punkt 60, ja 18. jaanuari 2000. aasta otsus kohtuasjas T-290/97: Mehibas Dordtselaan *v.* komisjon, EKL 2000, lk II-15, punktid 46 ja 78). Samuti peab rõhutama, et imporditollimaksude tagasimaksmise või vähendamise näol, mida lubatakse üksnes teatud tingimustel ja konkreetsetel juhtudel, on tegemist erandiga tavapärasest impordi- ja ekspordiprotseduurist ning seega tuleb tagasimaksmist või vähendamist lubavaid sätteid tõlgendada kitsalt (Euroopa Kohtu 11. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-48/98: Söhl & Söhlke, EKL 1999, lk I-7877, punkt 52 ja Esimese Astme Kohtu 12. veebruari 2004. aasta otsus kohtuasjas T-282/01: Aslantrans *v.* komisjon, EKL 2004, lk II-693, punkt 55).

2. Eriolukorra olemasolu

43 Hagejad väidavad, et nende puhul on tegemist määruse nr 1430/79 artiklis 13 sätestatud eriolukorraga. Esiteks väidavad nad, et Itaalia ametiasutused lasid tahtlikult kõnealusel salakaubaveol toimuda, et saaks lõhkuda salakaubavedajate võrgustiku; teiseks märgivad nad, et on sellise pettuse ohvrid, mis ületas nende kutsealase tegevusega seotud äririski; kolmandaks väidavad nad, et toll rikkus tollitoimingute kontrollimise kohustusi; neljandaks, et hagejatel oli võimatu kontrollida veotoiminguid; ning viiendaks, et vaidlustatud otsuses ei kaalunud komisjon käesoleva asjaga seotud huvisid.

a) Argument, et Itaalia ametiasutused väidetavalt teadsid eelnevalt salakaubaveost

Poolte argumendid

44 Hagejate sõnul põhineb kõnealune kohustus uurimisel, mille viis läbi toll, kes oli sündmustega tõenäoliselt kursis.

45 Hagejad meenutavad, et 16. septembril 1991 tegi C esimese veo Iruni (Hispaania) ühenduse transiididokumendi alusel, mille oli väljastanud äriühing Centralsped. Pärast seda, kui Fernetti tolliasutus sai 20. septembril 1991 dokumendi T1 viienda eksemplari, vabastati kõnealune transiididokument järelevalve alt ja saadeti Trieste tollipiirkonda 5. detsembril 1991. Hagejate sõnul on kõnealune esimene järelevalve alt vabastamine selgelt väär.

46 Hagejad märgivad ka, et 16. novembril 1991 toimunud vedu kontrolliti Fernetti tolli nõudmisel kohe, kui kõnealune veoauto oli lahkunud tollitsoonist, mis eeldas eelnevat jälitamist ja kõnealuse auto peatamist. Hagejad väidavad, et vedusid ei peatata kunagi pärast tollitsoonist lahkumist, välja arvatud siis, kui maksujärelevalve üksus on salakaubaveost juba teadlik. Hagejate sõnul paneb see arvama, et sigarettide avastamine ei olnud tolli pistelise kontrolli käigus juhuslik, vaid et maksujärelevalve üksus teadis, mis laadungis tegelikult oli.

47 Hagejad sedastavad veel, et pühapäeval, 17. novembril 1991 ehk vähem kui 24 tundi pärast veoauto kontrollimist, ja kuigi C-d ei olnud veel isegi üle kuulatud, pöördus maksujärelevalve üksus Bresciasse (Itaalia), kus ta korraldas läbiotsimise hoones, kus elas isik, kellele hiljem esitati süüdistus sigarettide salakaubaveos osalemises.

48 Lisaks märgivad hagejad, et 30. oktoobri ja 5. novembri 1991 laadungi sisuks olid Sloveenia tolliasutustele nõuetekohaselt deklareeritud välismaise töödeldud tubaka karbid. Hagejad väidavad, et Itaalia ja Jugoslaavia vahel 16. novembril 1965 sõlmitud ja sel ajal kehtiva vastastikuse haldusabi lepingu alusel teavitasid Sloveenia ametiasutused Itaalia ametiasutusi C veetavas laadungis kõneluse riskikauba olemasolust.

49 Hagejad järeldavad esitatud asjaoludest, et Itaalia ametiasutused olid teadlikud C salakaubavedudest ning et salakaubaveo võrgustiku kõigi osaliste tuvastamiseks ja tabamiseks lasid nad rikkumisel toimuda tahtlikult ning lubasid toimuda kahel veol, mille kohta hagejad olid väljastanud ühenduse transiidideklaratsiooni faktilisi asjaolusid teadmata ja seega heauskselt. Hagejad väidavad, et Esimese Astme Kohus on nõustunud, et imporditollimaksude vähendamine on põhjendatud, kui ühenduse välistransiiditoimingu käigus on toimunud pettus ja kui toll oli kõnealusest ebaseaduslikust teost teadlik (Esimese Astme Kohtu 7. juuni 2001. aasta otsus

kohtuasjas T-330/99: Spedition Wilhelm Rotermund *v.* komisjon, EKL 2001, lk II-1619). Samuti märgivad nad, et Euroopa Kohus on sedastanud, et tolli või politsei läbi viidava uurimise vajadused, kui puudub tasumise eest vastutava isiku poolne pettus või hooletus ja kui viimati nimetatud isikut ei teavitata uurimise käigust, kujutavad endast eriolukorda määruse nr 1430/79 artikli 13 lõike 1 tähenduses (eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 53).

50 Komisjon leiab endiselt, et hagejate olukord ei ole võrreldav hageja olukorraga eespool viidatud kohtuasjas De Haan. Viimati nimetatud kohtuasjas olid toll komisjoni sõnul salakaubaveost teadlik ja korraldas järelevalve all olnud veo tahtlikult, samas kui käesolevas asjas avastati salakaubavedu hoopis korralise tollikontrolli käigus transiidideklaratsioonide esitamisel.

Esimese Astme Kohtu hinnang

51 Tuleb märkida, et toimepandud või ettevalmistamisel oleva pettuse täideviijate või osavõtjate tuvastamiseks ja tabamiseks kavandatud uurimise vajadused võivad printsipaali täies ulatuses või osaliselt uurimise asjaoludest teadlikult teavitamata jätmist seaduslikult õigustada, kuigi viimane ei ole pettuses mingil viisil osalenud (eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 32). Siseriiklikud ametiasutused võivad seega õiguspäraselt teadlikult lasta toime panna eeskirjade rikkumisi või eiramisi, et saaks paremini lahti harutada võrgustikku, tuvastada pettureid ja koguda või kinnitada tõendusmaterjali. Hoolimata sellest riivab õigluse klausli eesmärki rikkumiste uurimisega seotud valikute tõttu tekkinud tollivõla sissenõudmine tasumise eest vastutavalt isikult, kuna tasumise eest vastutav isik on teiste sama tegevusala ettevõtjatega võrreldes asetatud erandlikku olukorda. Seega kujutab tolli või politsei läbi viidava uurimise vajaduste eesmärgil tasumise eest vastutava isiku

uurimise käigust teavitamata jätmine tasumise eest vastutava isiku poolse pettuse ja hooletuse puudumisel endast eriolukorda määruse nr 1430/79 artikli 13 lõike 1 alusel (eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 53).

52 Seega tuleb uurida, kas esineb asjaolusid, nagu väidavad hagejad, mille põhjal saab tuvastada, et Itaalia ametiasutused olid kursis kõnealuse sigarettide salakaubaveoga ja võimaldasid sellegipoolest 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta toimingutel toimuda.

53 Esimese Astme Kohus leiab kõigepealt, et asjaolu, et Fernetti tolliasutuse direktor palus pärast 16. novembri 1991. aasta toimingu tolliformaalsuste lõpetamist maksujärelevalve üksusel veoauto läbi vaadata, mis eeldas veoauto jälitamist ja kinnipidamist, on iseenesest ebapiisav tõendamaks, et ametiasutused olid teadlikud laadungi tegelikust laadist. Nagu nähtub Fernetti tolliasutuse koostatud 16. novembri 1991. aasta vahistamisprotokollist, andis tolliasutuse direktor korralduse sõiduki läbivaatamiseks, kuna ta kahtlustas, et veetav laadung erineb deklareeritust. Asjaolust, et kõnealune läbivaatus toimus pärast seda, kui veoauto oli juba tollitsoonist lahkunud, ei saa järeldada, et tegemist ei olnud pistelise kontrolliga.

54 Seejärel leiab Esimese Astme Kohus, et Itaalia politsei Brescias läbiviidud uurimine ja läbiotsimine ei tõenda samuti, et Itaalia ametiasutused olid eelnevalt salakaubaveost teadlikud. Trieste maksujärelevalve üksuse koostatud 17. novembri 1991. aasta läbiotsimisprotokollist nähtub, et kõnealused politseitoimingud leidsid aset pärast Fernettis läbivaadatud veoautos sigarettide avastamist ja politsei eeluurimist ning veoauto juhile kuulunud arestitud dokumentide uurimist. On veel oluline märkida, et vastupidi hagejate väidetele kuulati veoauto juht lühidalt üle 16. novembril 1991 pärast tema vahistamist.

55 Lisaks tuleb täpsustada, et tollimaks, mille võrra vähendamist taotleti, ei vasta 16. novembri 1991. aasta tollitoimingule, vaid varasematele 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta toimingutele. Selleks, et saaks kohaldada kohtuotsusest De Haan tulenevat praktikat, oleksid ametiasutused seega pidanud olema salakaubaveost teadlikud juba enne neid kahte kõnealust kuupäeva.

56 Sellega seoses tuleb sedastada, et asjaolu, et 16. septembri 1991. aasta deklaratsioon oli valesti järelevalve alt vabastatud, ei tõenda, et ametiasutused olid teadlikud 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta salakaubaveost. Kohtuasja toimikus sisalduvate dokumentide põhjal ei saa järeldada, et Itaalia ametiasutused olid enne 16. novembrit 1991 teadlikud väidetavatest võltsimistest. Fernetti tolliasutuse koostatud 16. detsembri 1991. aasta protokollist nähtub hoopis, et 16. septembril 1991 toimunud salakaubavedu avastati pärast C 16. novembril 1991 antud ütlusi ja kõnealustele ütlustele järgnenud Fernetti tolliasutuse läbiviidud kontrolli.

57 Argumendi osas, mille kohaselt Sloveenia ametiasutused olid eelnevalt teavitanud oma Itaalia kolleege sigarettide veost, mille kohta esitati 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta deklaratsioonid, tuleb märkida, et hagejad ei ole esitanud selle kohta muid tõendeid kui Itaalia ja Jugoslaavia vahelise 10. novembri 1965. aasta haldusabi lepingu tollipettuste ärahoidmiseks ja takistamiseks. Kõnealune leping ei kohusta siiski Sloveenia ametiasutusi teatama Itaalia ametiasutustele viivitamatult iga kord, kui tubaka vedu nende territooriumilt väljub (vt allpool punkt 79). Lisaks nähtub Fernetti tolliasutuse koostatud 16. detsembri 1991. aasta protokollist, et Itaalia ametiasutused palusid 7. detsembril 1991 Sloveenia ametiasutustelt teavet ja et pärast kõnealust palvet kinnitasid Sloveenia ametiasutused 13. detsembril 1991 kuupäevad, mil kõnealused veod lahkusid Sloveenia tollist, ning teavitasid Itaalia ametiasutusi, et deklareeritud kaup oli põhiliselt välismaine töödeldud tubakas.

58 Hagejate viide eespool viidatud kohtuotsusele Spedition Wilhelm Rotermund *v.* komisjon ei ole käesolevas asjas asjakohane. Selles kohtuasjas tuleneb eriolukord pettusest, mida saab mõistlikult selgitada üksnes sihttolliasutuse töötaja aktiivse osavõtuga, sest Esimese Astme Kohus leidis selles osas, et komisjon ei saanud õiguspäraselt piirduda nõudmisega, et hageja tõendaks kõnealuse osaluse ametlikult ja lõplikult (kohtuotsus Spedition Wilhelm Rotermund *v.* komisjon, punktid 56–58). Järelikult oli tegemist teistsuguse faktilise olukorraga kui käesoleval juhul.

59 Kokkuvõttes nähtub eespool toodust, et hagejad ei ole tõendanud, et Itaalia ametiasutused olid eelnevalt teadlikud sigarettide salakaubaveost ja võimaldasid 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta transiiditoimingute puhul tahtlikult pettusel toimuda.

b) Hagejate argument, mille kohaselt salakaubavedu, mille ohvriteks nad osutusid, ületas nende kutsealase tegevuse äririski

Poolte argumendid

60 Hagejad väidavad, et nad on sellise salakaubaveo ohvrid, mis viidi läbi kavalalt ja mille toimumiseks kasutas erinevate riikide kurjategijate ühendus märkimisväärseid majanduslikke vahendeid. Hagejate sõnul tuleneb olukorra erandlikkus ka teo tõsidusest, õigusrikkumise majanduslikust tähtsusest ja salakaubavedajate toimepandud vähemalt neljast järjestikusest kuriteost. Hagejad rõhutavad, et veoauto juhi poolt transiididokumentide T1 saamiseks esitatud veodokumentides ja arvetes ei esinenud puudusi ega vigu. Nad tuletavad meelde, et käesolev juhtum oli esimene ja ainus kord, kui nende heausksust kuritarvitati transiidisertifikaatide väljastamisel,

kuigi nad on varem väljastanud sadu dokumente T1 kümnete aastate jooksul, mil nad on tegelenud tollideklaratsioonidega.

61 Hagejate sõnul on vaidlustatud otsus ekslik, sest selles määratletakse nende tegevus „vedaja" või „tollimaakleri tegevusena". Hagejad kinnitavad, et veod ei kuulunud Nordspedizioneri tegevuse hulka ja et neid ei saanud määratleda tollimaakleritena (*agenti in dogana*) tähenduses, mis tuleneb Itaalia õiguse alusel maaklerilepingust. Hagejad märgivad, et nad tegelevad üksnes tollis esindamisega, olles tolliagendid (*spedizioneri doganali*) Itaalia õiguse ja eelkõige vabariigi presidendi 23. jaanuari 1973. aasta määruse nr 43 artikli 40 ja artikli 47 jj kohaselt.

62 Hagejate sõnul on tolliagendid ühenduse õiguse alusel tunnustatud ja nad viitavad nõukogu 12. detsembri 1985. aasta määruse (EMÜ) nr 3632/85, mis määratleb tingimused, mille alusel lubatakse isikul tollideklaratsiooni esitada (EÜT L 350, lk 1), kuuendale põhjendusele, artikli 3 lõikele 3 ning tolliseadustiku artiklile 5. Hagejad rõhutavad, et kõnealustes sätetes lubatakse kasutada tollideklaratsiooni esitamisel esindajaid, kes võivad tegutseda oma nimel teiste eest või teiste eest ja teiste nimel, ning et tulenevalt Itaalia 22. detsembri 1960. aasta seaduse nr 1612 artiklist 3 ei saa tolliagent jätta toimingut põhjendamatult tegemata.

63 Hagejad vaidlustavad vaidlustatud otsuses sisalduva argumendi, mille kohaselt kolmandate isikute toime pandud pettused on osa tolliagentide tavapärasest äririskist ega moodusta määruse nr 1430/79 artiklis 13 sätestatud eriolukorda. Nad väidavad, et määruse nr 1031/88 artikli 4 lõikes 1, kus sätestatakse, et tollivõla tasumise eest vastutavad need isikud, kes on kauba tolli järelevalve alt välja viinud

või selles väljaviimises osalenud, kinnitatakse *ex delicto* vastutus, mis ei puuduta hagejaid, sest nemad ei ole süüdi kuriteo toimepanemises. Hagejad väidavad, et käesoleval juhul on kohaldatav üksnes määruse nr 1031/88 artikli 4 lõige 1, kuid mitte sama artikli lõige 2, mis puudutab üksnes kauba omaniku tsiviilõigusliku kohustuse täitmata jätmist, nagu näiteks pankroti korral.

64 Hagejad märgivad, et kutseline tollideklarant ei võta äririski, mistõttu argument, et kolmandate isikute toimepandud pettused kuuluvad tollideklarandi tavapärase äririski hulka, on õigusliku aluseta. Lisaks tuletavad nad meelde, et eelkõige alates 19. veebruari 1998. aasta otsusest kohtuasjas T-42/96: Eyckeler & Malt *v.* komisjon (EKL 1998, lk II-401) on Esimese Astme Kohtu praktikas välistatud, et valede dokumentide tahtmatu kasutamine tollis võiks olla tavapärane äririsk. Hagejad märgivad, et Esimese Astme Kohus leidis, et olukorras, kus komisjon rikkus oma järelevalve- ja kontrollikohustust, ületasid väga professionaalselt toimepandud võltsimised tavapärase äririski, mida ettevõtja peab kandma (eespool viidatud kohtuotsus Eyckeler & Malt *v.* komisjon, punktid 188 ja 189).

65 Hagejad väidavad, et eespool viidatud kohtuotsus Eyckeler & Malt *v.* komisjon on murdepunktiks varasema kohtupraktika ja sellise uue kohtupraktika alguse vahel, mis on rohkem kooskõlas rahvusvahelise kaubanduse kaitse nõuetega. Hagejad viitavad selles osas eespool viidatud kohtuotsusele Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon (punktid 163 ja 164) ja Esimese Astme Kohtu 10. mai 2001. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-186/97, T-187/97, T-190/97–T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97–T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99: Kaufring jt *v.* komisjon (EKL 2001, lk II-1337). Viidatud kohtuotsuses Kaufring jt *v.* komisjon rõhutatakse välisriigi ametiasutuste koostatud dokumentidega seotud õiguspärase ootuse aluspõhimõtet (punktid 216, 218 ja 219).

66 Komisjon rõhutab, et valede dokumentide kasutamine isegi heauskselt ei saa sellisena kujutada endast eriolukorda, vaid on osa ettevõtja tegevusega seotud tavapärasest äririskist. Seega asjaolu, et hagejad ei vastuta salakaubaveo organiseerimise eest, ei vabasta neid tollivõla tasumisest.

Esimese Astme Kohtu hinnang

67 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi hagejad esinevad nimetusega *spedizionieri doganali* (tolliagendid), määratletakse vaidlustatud otsuse kolmandas põhjenduses Nordspedizionieri kui *società di transporti, agente in dogana* (veoäriühing, tollimaakler). Oma 6. mai 2002. aasta kirjas vastusena komisjoni esialgsetele vastuväidetele tollimaksu vähendamistaotluse kohta märgivad hagejad, et tolliagendid tegelevad üksnes äridokumentidega ja et erinevalt tollimaakleritest ei tegele nad kaubaveoga ning neil puudub ka laadungi kontrollimise õigus. Kuigi vaidlustatud otsuses on viga seoses hagejate kutsealase kvalifikatsiooniga, ei ole komisjon esitanud põhjendustes siiski ühtegi kaubaveoteenuse osutamisega seotud argumenti. Järelikult ei saanud otsuses sisalduv ebatäpsus tegelikult tollivõla vähendamise menetlust mõjutada.

68 Tuleb märkida, et käesoleval juhul ei tekkinud hagejate kohustused mitte seetõttu, et hagejad olid tolliagendid, vaid seetõttu, et nad olid mõlema kõnealuse välistransiiditoimingu printsipaalid. Määruse nr 222/77 artikli 11 punkti a alusel vastutab printsipaal pädevate ametiasutuste ees ühenduse transiiditoimingu nõuetekohase täitmise eest ja sama määruse artikli 13 punktide a ja b alusel vastutab printsipaal kauba puutumatul kujul esitamise eest sihtkohariigi tolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul, pöörates asjakohast tähelepanu meetmetele, mis toll on võtnud kauba identifitseeritavuse tagamiseks, ning vastutab ühenduse transiidiprotseduuriga

seotud sätete järgimise eest. Sellest tulenevalt on hagejad, asudes printsipaaliks 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta transiidideklaratsioonidega, nõustunud erilise vastutusega ühenduse õiguse alusel.

69 Ei saa nõustuda argumentidega, millele hagejad tuginevad, kui nad kaitsevad oma tõlgendust määruse nr 1031/88 artikli 4 lõike 1 kohta seoses nende isikute kindlaksmääramisega, kellel lasub tollivõla tasumise kohustus. Kuna hagejad ei osalenud kauba tollijärelevalve alt välja viimises, ei ole nad enda väitel solidaarselt vastutavad tollimaksu tasumise eest. Sellega seoses piisab, kui meenutada, et määruse nr 1430/79 artikkel 13 ei võimaldada vaidlustada seda, kas tollivõlg kuulub tasumisele (eespool viidatud kohtuotsus Cerealmangimi ja Italgrani *v.* komisjon, punkt 11; eespool viidatud kohtuotsus CT Control (Rotterdam) ja JCT Benelux *v.* komisjon, punkt 43, ja eespool viidatud kohtuotsus Hyper *v.* komisjon, punkt 98), sest võla olemasolu kindlakstegemine kuulub siseriiklike ametiasutuste pädevusse. Määruse nr 1430/79 artikli 13 alusel komisjonile saadetud taotlused ei puuduta küsimust, kas siseriiklik toll on materiaalõiguslikke tollialaseid sätteid õigesti kohaldanud (eespool viidatud kohtuotsus Kia Motors ja Broekman Motorships *v.* komisjon, punkt 36).

70 Seoses hageja argumendiga, mille kohaselt mitteteadlik ja tahtmatu osalemine kolmandate isikute toimepandud pettuses on määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukord, tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika järgi selliste dokumentide esitamine — isegi kui seda tehakse heaukselt —, mille puhul hiljem tuvastatakse, et need olid võltsitud, ei kujuta iseenesest eriolukorda, mis õigustab imporditollimaksu vähendamist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Eyckeler & Malt *v.* komisjon, punkt 162; eespool viidatud kohtuotsus Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon, punkt 140, ja eespool viidatud kohtuotsus SCI UK *v.* komisjon, punkt 58). Eelkõige leidis Esimese Astme Kohus, et kui tolliagendile on esitatud võltsitud arveid, ei ole see määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukord, sest see kuulub tolliagendi kutsealase riski hulka ja oma ülesannete olemusest tulenevalt vastutab tolliagent tolliastutusele esitatavate dokumentide nõuetele vastavuse eest ja seega ka selle eest, et tema klientide

ebaõigest tegevusest tekkivaid kahjulikke tagajärgi ei kannaks ühendus (eespool viidatud kohtuotsus Mehibas Dordtselaan *v.* komisjon, punktid 82 ja 83).

71 Kõnealust järeldust ei muuda hagejate väidetavad kuriteo konkreetsed asjaolud ja tunnused, nagu kurjategijate organisatsiooni tase, teo tõsidus, rikkumise majanduslik tähtsus ja see, et tegemist oli nelja järjestikuse kuriteoga (vt selle kohta Euroopa Kohtu 5. oktoobri 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 186/82 ja 187/82: Magazzini Generali, EKL 1983, lk 2951, punktid 14 ja 15; vt ka eespool viidatud kohtuotsus Aslantrans *v.* komisjon, punkt 58). Samuti ei ole hagejate argumendid selle kohta, et Itaalia tolliagendid ei tohi kohandada oma tasu, lähtudes oma hinnangust pettusriskile ega keelduda taotletud toimingust põhjendamatult, sellised asjaolud, mis asetavad taotleja teiste sama tegevusala ettevõtjatega võrreldes erandlikku olukorda, sest kõnealused asjaolud mõjutavad määramatul hulgal ettevõtjaid ehk kõiki Itaalia tolliagente (vt selle kohta Euroopa Kohtu 25. veebruari 1999. aasta otsus kohtuasjas C-86/97: Trans-Ex-Import, EKL 1999, lk I-1041, punkt 22; 27. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-253/99: Bacardi, EKL 2001, lk I-6493, punkt 56, ja eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 52). Ka ei piisa asjaolust, et käesoleval juhul on tegemist esimese pettusega, millega hagejad kokku puutuvad, määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukorra tekkimiseks

72 Siiski tuleb sedastada, et järeldus on teistsugune ehk eriolukorraga on tegemist siis, kui komisjon või liikmesriigi toll on süüdi tõsistes rikkumistes, mis on hõlbustanud dokumentide pettusega seotud kasutamist (kohtuotsus SCI UK *v.* komisjon, punkt 59; vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Eyckeler & Malt *v.* komisjon, punktid 189 ja 190; eespool viidatud kohtuotsus Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon, punkt 163, ning kohtuotsus Kaufring jt *v.* komisjon, punktid 235 ja 302). Kuna määruse nr 1430/79 artiklis 13 ette nähtud õigluse klauslit kohaldatakse siis, kui asjaolud, mis iseloomustavad ettevõtja ja ametiasutuse suhet, on sellised, et ei oleks õiglane lasta sellel ettevõtjal kanda kahju, mida ta tavapäraselt ei oleks kandnud (vt eespool viidatud kohtuotsus Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, punkt 22), tuleb järeldada, et sellised olukorrad moodustavad viimati

nimetatud sätte tähenduses eriolukorra ja õigustavad imporditollimaksude vähendamist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon, punktid 163 ja 164).

73 Järelikult tuleb uurida, kas hagejad on käesoleval juhul tõendanud, et komisjon või liikmesriigi toll on toime pannud selliseid rikkumisi.

c) Tolli kontrolli puudumine

Poolte argumendid

74 Hagejad väidavad, et toll ei kontrollinud 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta laadungit, ning et tehes kinnitusmärke transiidisertifikaadile, veoautot seejuures kontrollimata, lisas ta autojuhi esitatud dokumentidele usaldusväärsust. Hagejad rõhutavad, et kui toll kahtlustas eeskirjade rikkumisi 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta toimingute puhul, nagu ta seda tegi 16. novembri 1991. aasta toimingu puhul, oli tal kohustus kaupa kontrollida. Hagejad lisavad veel, et asjakohane tagatis suurusega 100 000 000 Itaalia liiri esitati siis, kui väljastati kaks sertifikaati pappkarpide pakkidena deklareeritud laadungi eest tollimaksu tasumise tagamiseks, ja toll, kellel oli võimalik kontrollida veoautot transiididokumentide väljastamise hetkel, oleks vajadusel pidanud hindama tagatise asjakohasust. Seega, isegi kui ilmneks, et toll ja maksujärelevalve üksus ei olnud salakaubaveost teadlikud, tekib nende vastutus ka asjaolust, et nad ei viinud läbi kauba füüsilist kontrolli.

75 Hagejad viitavad ka põhimõttele, mille kohaselt ettevõtjad võivad loota ühenduse õiguse õigele kohaldamisele. Nad väidavad, et kui arvestada eespool viidatud Itaalia ja Jugoslaavia vahelist haldusabi lepingut, oli Sloveenia toll kohustatud teavitama Itaalia ametiasutusi, et kõnealune laadung sisaldab ainuõiguse valdkonda jäävat majanduslikult väärtuslikku riskikaupa ning et teavitamis- ja salakaubavedu takistava süsteemi võimalike puuduste tagajärjed ei saa jääda tollideklarandi kanda. Seega, isegi kui eespool viidatud kohtuotsuses De Haan sisalduvat kohtpraktikat ei kohaldata käesolevas asjas, on põhjust kohaldada eespool viidatud kohtuotsuses Eyckeler & Malt *v.* komisjon ja Euroopa Kohtu 1. aprilli 1993. aasta otsuses kohtuasjas C-250/91: Hewlett Packard France (EKL 1993, lk I-1819) esitatud põhimõtet, sest hagejatel on põhjendatud õiguspärane ootus, et riskikauba suhtes viivad ühenduse institutsioonid läbi ennetava kontrolli

76 Komisjon on endiselt arvamusel, et kuigi vastab tõele, et teatavates olukordades õigustab võltsitud dokumentide heauskse esitamisega toimepandud pettus võla vähendamist, nagu siis, kui komisjon või toll on pannud toime tõsiseid rikkumisi, mis hõlbustavad dokumentide kasutamist pettuses, ei ole hagejad siiski käesolevas asjas esitanud tõendeid Itaalia ametiasutuste süü kohta.

Esimese Astme Kohtu hinnang

77 Hagejate argumendid tähendavad esiteks põhiliselt seda, et Itaalia ametiasutused oleks pidanud füüsiliselt kontrollima kaupa, mis oli 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta transiiditoimingute esemeks, ning teiseks, et Sloveenia toll oli kohustatud teavitama kõnealusest tubakaveost Itaalia tolli.

78 Esiteks märgib Esimese Astme Kohus, et liikmesriigi tollilt ei oleks mõistlik nõuda kõigi ühenduse piire ületavate kaupade füüsilist kontrollimist. Rahvusvahelise kaubaliikluse tegelikkus muudab praktikas võimatuks kontrollida füüsiliselt kõiki piiri ületavaid vedusid. Samuti, nagu märgitakse vaidlustatud otsuse 36. põhjenduses, ei võta transiidideklaratsiooni aktsepteerimine pädevalt tolliasutustelt võimalust seda tollivormistusjärgselt läbi vaadata (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. novembri 1984. aasta otsus liidetud kohtuasjades 98/83 ja 230/83: Van Gend & Loos *v.* komisjon, EKL 1984, lk 3763, punkt 20). Lõpuks, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei ole toimikus sisalduvate dokumentide põhjal võimalik järeldada, et Itaalia ametiasutused kahtlustasid eeskirjade rikkumisi 30. oktoobri ja 5. novembri 1991. aasta toimingutes.

79 Teiseks tuleb sedastada, et Itaalia ja Jugoslaavia vaheline 10. novembri 1965. aasta haldusabi leping tollipettuste ärahoidmiseks ja takistamiseks ei sätestata, et Sloveenia tollil tuleks viivitamatult teavitada Itaalia tolli kõigist nende territooriumilt Itaaliasse suunduvatest tubakavedudest. Lepingus nähakse üksnes ette vastastikune abistamine ja tiheda koostöö loomine kahe ametiasutuse vahel (artiklid 1 ja 3), märkimisväärseks ebaseaduslikuks veoks osutunud kauba ja sõidukite liikumise erijärelevalve „vastavalt võimalustele" (artikkel 4) ning teabevahetus eelkõige tollieeskirjade rikkumiste esemeks olevate kaubarühmade osas (artikkel 5).

80 Eespool esitatust tulenevalt leiab Esimese Astme Kohus, et hagejad ei ole tõendanud, et liikmesriigi toll on pannud toime tõsiseid rikkumisi, mis on hõlbustanud asjaomaste transiidisertifikaatide kasutamist pettuses. Seetõttu tuleb järeldada, et käesoleval juhul asjaolu, et hagejad on heauskselt esitanud dokumente, mille puhul on hiljem tuvastatud, et need olid võltsitud, ei ole tollimaksude vähendamist õigustav eriolukord.

d) Hagejatel veoautode kontrollimise võimaluse puudumine

Poolte argumendid

81 Hagejad märgivad, et nad tegutsevad Itaalia ja Sloveenia piiril ja et nad andsid ühenduse transiidisertifikaadid üle pärast veoauto lahkumist Ljubljanast ning et järelikult ei olnud neil võimalik laadungit kontrollida. Hagejad lisavad, et tollideklarant ei saa nõuda transpordivahendi kontrollimist, mis tuleneb muu hulgas kiirusest, millega transiiditoimingud tuleb teha ilmselgelt piiriliiklusega seotud põhjustel.

82 Komisjon märgib, et eriolukorra olemasolu hindamine ei saa sõltuda paigast, mis on objektiivne asjaolu, mis võib tegelikult või potentsiaalselt puudutada suurt hulka ettevõtjaid (eespool viidatud kohtuotsus Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, punkt 22).

Esimese Astme Kohtu hinnang

83 Väljakujunenud kohtupraktika järgi on olukord, mille põhjal saab järeldada, et tegemist on määruse nr 1430/79 artikli 13 lõike 1 tähenduses eriolukorraga, olemas siis, kui lähtuvalt selle sätte aluseks olevast õigluse eesmärgist on tuvastatud asjaolud, mis asetavad taotleja teiste sama tegevusala ettevõtjatega võrreldes erandlikku olukorda (eespool viidatud kohtuotsus Trans-Ex-Import, punkt 22; eespool viidatud kohtuotsus Bacardi, punkt 56, ja eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 52).

84 Siiski tuleb sedastada, et tegutsemine piiril ja mitte veo lähtekohas ega ka väidetav veoauto kontrollimise võimaluse puudumine ei ole asjaolud, millest tulenevalt hagejad on teiste ettevõtjatega võrreldes erandlikus olukorras, sest kõnealused asjaolud mõjutavad määramatul arvul ettevõtjaid. Seetõttu ei saa neid kirjeldada määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukorrana. Täpsustavalt tuleks ka märkida, et tolliagentidel on enne tollideklaratsiooni esitamist võimalus paluda tollil kaupa kontrollida, kuigi seda võimalust saavad nad kasutada vaid erijuhtudel.

e) Huvide kaalumine

Poolte argumendid

85 Hagejad märgivad, et Euroopa Kohus on nõustunud, et võrreldes samal tegevusalal tegutsevate teiste ettevõtjatega, on tegemist eriolukorra olemasoluga kui maksude sissenõudmine laostaks kõnealuse ettevõtja rahaliselt, kui arvestada tollimaksu märkimisväärset suurust (eespool viidatud kohtuotsus Trans-Ex-Import). Hagejad märgivad, et komisjonil tuleb hinnata kõiki faktilisi asjaolusid, et teha kindlaks, kas need moodustavad eriolukorra, ja kaaluda ühelt poolt ühenduse huvi tagada tollieeskirjade järgimine ja teiselt poolt heauskselt tegutseva ettevõtja huvi hoida ära tavapärast äririski ületavat kahju (eespool viidatud kohtuotsus Spedition Wilhelm Rotermund *v.* komisjon, punkt 53). Vaidlustatud otsuses ei uuritud siiski kõnealuseid huve võrdlevalt, vaid üksnes välistati määruse nr 1430/79 artikli 13 kohaldamine.

86 Komisjoni sõnul tähendab hagejate argument, et komisjon oleks enne vähendamistaotluse tagasilükkamist pidanud koostama võrdleva kokkuvõtte ühenduse omavahendeid koormavatest riskidest ja ettevõtjate kantavatest riskidest. Kohtupraktika järgi on analüüsi eesmärgiks hoopis teha kindlaks, kas komisjon või tolliasutused on teinud vea, mille tagajärjel koormatakse ettevõtjat üleliigselt.

Esimese Astme Kohtu hinnang

87 Tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei ole Euroopa Kohus järeldanud eespool viidatud kohtuotsuses Trans-Ex-Import, et asjaolu, et tollimaksu sissenõudmise korral on oht laostada kõnealune ettevõtja rahaliselt, kui arvestada tollimaksu märkimisväärset suurust, toob kaasa eriolukorra. Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas tegelikult Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse selle kohta, kas asjaolu, et tollimaksu sissenõudmine põhjustab ettevõtja laostumise, moodustab komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93 (EÜT L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3), millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artikli 905 lõike 1 tähenduses eriolukorra, vastas Euroopa Kohus üksnes, et eriolukorra sedastamine eeldab asjaolusid, mis asetavad taotleja teiste sama tegevusala ettevõtjatega võrreldes erandlikku olukorda (eespool viidatud kohtuotsus Trans-Ex-Import, punkt 22).

88 Ka hagejate argumentidega, mille kohaselt vaidlustatud otsus ei põhine käsitletavate huvide võrdleval uurimisel, ei saa nõustuda. Tuleb meenutada, et komisjonil on määruse nr 1430/79 artikli 13 kohaldamisel kaalutlusõigus, mida tal tuleb kasutada kaaludes ühelt poolt ühenduse huvi tagada tollieeskirjade järgimine ja teiselt poolt heaushselt tegutseva ettevõtja huvi hoida ära tavapärast äririski ületavat kahju (eespool viidatud kohtuotsus Eyckeler & Malt *v.* komisjon, punkt 133 ja eespool

viidatud kohtuotsus Mehibas Dordtselaan *v.* komisjon, punkt 78). On siiski oluline märkida, et vastupidi hagejate väidetele ei piirdunud komisjon vaidlustatud otsuses määruse nr 1430/79 artikli 13 kohaldamise välistamisega, vaid ta uuris ka, kas käesoleva juhtumi asjaolud on osa tolliagendi tavapärasest äririskist ja järeldas, et need ei ületa kõnealuse tegevusega seotud tavapärast äririski (vt eelkõige vaidlustatud otsuse punkt 30).

89 Eespool esitatust tuleneb, et hagejad ei ole suutnud tõendada (sõltumata nende argumentide uurimisest järjestikku või kogumis), et komisjon on teinud ilmse hindamisvea, kui ta järeldas, et käesoleva juhtumi olukord ei kujuta endast määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses eriolukorda.

3. Hooletuse ja pettuse puudumine

Poolte argumendid

90 Kõigepealt väidavad hagejad, et Tribunale civile e penale di Trieste eeluurimiskohtuniku 14. jaanuari 1994. aasta kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest nähtub, et hagejad ei ole käesoleval juhul käitunud hooletult või pannud toime pettust määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses. Nad märgivad, et käesolev juhtum oli esimene ja ainus kord, kui nende heausksust kuritarvitati transiidisertifikaatide väljastamisel, kuigi nad on varem väljastanud sadu dokumente T1 kümnete aastate jooksul, mil nad on tegelenud tollideklaratsioonidega. Hagejad märgivad, et transiidisertifikaadid anti üle kooskõlas tavapärase kaubanduspraktikaga, mida toll ei olnud kunagi varem vaidlustanud, ja et komisjoni kohustus oli tõendada, et hagejad panid toime ilmse pettuse (eespool viidatud kohtuotsus Primex Produkte Import-Export jt *v.* komisjon,

punkt 136), ning tõendada, et hagejad tegutsesid käesoleval juhul erinevalt asjaomaste dokumentide koostamist ja väljastamist reguleerivast korrast.

91 Hagejad vaidlustavad vaidlustatud otsuses sisalduva argumendi, et arvestades nende seisundit tavapäraste tollideklarantidena, olid nad kohustatud võtma kõik transiitlähetusega seotud asjakohased ettevaatusabinõud, eelkõige kontrollima veoautos sisalduvat kaupa enne deklaratsiooni väljastamist. Hagejad märgivad, et toimingud tehti piiritolliasutuses ja seega „järjekorras" ehk piiri ületamisel üks veoauto teise järel, mistõttu kauba mahalaadimine tolliterritooriumil oleks takistanud kauba liikumise sujuvust. Hagejad märgivad veel, et tollideklarant võib nõuda kauba kontrolli üksnes juhul, kui kauba laadi suhtes on konkreetsed kahtlused esitatud dokumentides sisalduvate vigade või vastuolude tõttu ja et toll peab andma selleks loa. Nad märgivad ka, et sigarette vedanud veoauto kaal sarnanes kaaluga, mis sellel oleks olnud siis, kui laadungiks oleks tegelikult olnud pappkarbid, ja oli seega kooskõlas veodokumentides ja neile lisatud arvetel deklareeritud laadungi laadiga.

92 Hagejad väidavad, et vastavalt nende võimalustele nende kutsealase kogemuse põhjal ja uurides erilise hoolsusega neile esitatavaid dokumente, leidsid nad, et veoautod vedasid pappkarpe, nagu oli toimunud paljudel varasematel kordadel, sest kõnealune kaup liikus tavaliselt Fernetti tolliasutuse kaudu. Lisaks väidavad hagejad, et dokumendid, mille põhjal koostati transiidideklaratsioonid, tundusid täiesti nõuetekohased, mida kinnitab asjaolu, et tolliasutused tegid neile oma kinnitusmärked nõuetele vastavuse kohta.

93 Komisjoni sõnul väidavad hagejad, et vaatamata nende seisundile deklarantidena ei saa nad võtta mingit vastutust. Selline seisukoht eitab deklarandi hoolsuskohustust ja on vastuolus õigluse nõuetega, millel põhineb vähendamismenetlus. Komisjon tuletab meelde, et ühenduse kohus on tuletanud meelde tollideklaratsiooni esitava ettevõtja hoolsuse kriteeriumi tähtsust (eespool viidatud kohtuotsus Hewlett Packard France, punkt 27), sest kõnealune kriteerium on oluline tegemaks kindlaks, kas ettevõtja puhul on olnud tegemist ilmse hooletusega (Esimese Astme Kohtu 5. juuni 1996. aasta otsus kohtuasjas T-75/95: Günzler Aluminium *v.* komisjon, EKL 1996, lk II-497, punkt 43). Komisjon järeldab, et vaidlustatud otsuse uurimine tõendab, et hagejad ei ole tõendanud, et nad tegutsesid kogenud ettevõtjatelt nõutava hoolsusega.

Esimese Astme Kohtu hinnang

94 Määruse nr 1430/79 artikli 13 alusel sõltub imporditollimaksu vähendamine kahe kumulatiivse tingimuse samaaegsest esinemisest, st esiteks eriolukorra olemasolust ning teiseks ettevõtja poolse pettuse või ilmse hooletuse puudumisest (eespool viidatud kohtuotsus Covita, punkt 29; eespool viidatud kohtuotsus De Haan, punkt 42, ja eespool viidatud kohtuotsus SCI UK *v.* komisjon, punkt 45). Järelikult piisab tollimaksu tagasimaksmisest keeldumiseks sellest, kui üks kahest tingimusest ei ole täidetud (eespool viidatud kohtuotsus Günzler Aluminium *v.* komisjon, punkt 54; eespool viidatud kohtuotsus Mehibas Dordtselaan *v.* komisjon, punkt 87, ja eespool viidatud kohtuotsus Kaufring jt *v.* komisjon, punkt 220).

95 Esimese Astme Kohus otsustas siiski, et käesolevas asjas ei teinud komisjon ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et käesoleval juhul ei ole tegemist määruse nr 1430/79 artiklis 13 sätestatud eriolukorraga. Järelikult ei ole vaja uurida pettuse ja ilmse hooletuse puudumisega seotud tingimust.

96 Eespool esitatust tuleneb, et teine väide on põhjendamata.

97 Seetõttu tuleb tagasi lükata hageja nõuded vaidlustatud otsuse tühistamiseks.

II — *Teise võimalusena esitatud nõuded tollimaksu osaliseks vähendamiseks*

Poolte argumendid

98 Teise võimalusena vaidlustavad hagejad selle, et vaidlustatud otsusega lükati tagasi nende nõue, millega taotleti, et tollivõlg loetaks osaliselt lõppenuks tollimaksuga maksustatavate kaupade osalise konfiskeerimise tõttu vastavalt määruse nr 2144/87 artikli 8 lõike 1 punktis b selliste juhtumite kohta sätestatule. Nad märgivad, et Trieste maksujärelevalve üksus konfiskeeris uurimise raames 8. aprillil 1992. aastal 8010 kilogrammi välismaist töödeldud tubakat Bareggios asuvast laohoonest ja väidavad, et on väga tõenäoline, et konfiskeeritud kaup moodustas laadungi, mida veeti hagejate 30. oktoobril ja 5. novembril 1991 väljastatud transiidideklaratsioonide alusel. Hagejad väidavad, et tollivõlast tuleneva maksusumma suuruse vaidlustamine on kohtuvaidluse aluseks olev faktiline asjaolu ja et seega ei saa sellist vaidlustamist tunnistada vastuvõetamatuks, sest see moodustab kohtuasja objektiivse eseme.

99 Komisjon leiab, et kõnealune nõue on vastuvõetamatu, sest väljakujunenud kohtupraktika järgi ei saa ühenduse kohus tühistamishagi raames kohustada ühenduse institutsiooni võtma meetmeid otsust tühistava kohtuotsuse täitmiseks.

Esimese Astme Kohtu hinnang

100 Etteheitega, mis põhineb määruse nr 2144/87 artikli 8 lõike 1 punkti b väidetaval rikkumisel, paluvad hagejad Esimese Astme Kohtult, et ta otsustaks, et tollimakse tuleb vähendada 8010 kilogrammi välismaise töödeldud tubaka osas, mis konfiskeeriti Bareggios asuvast laost.

101 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et määruse nr 1430/79 artikli 13 lõike 1 eesmärgiks ei ole võimaldada selle vaidlustamist, kas tollivõlg kuulub tasumisele (eespool viidatud kohtuotsus Cerealmangimi ja Italgrani *v.* komisjon, punkt 11; eespool viidatud kohtuotsus JCT Benelux *v.* komisjon, punkt 43, ja eespool viidatud kohtuotsus Hyper *v.* komisjon, punkt 98). Küsimus tollivõla osalisest või täielikust lõppemisest määruse nr 2144/87 artikli 8 lõike 1 punkti b alusel tollimaksuga maksustatava kauba konfiskeerimise tagajärjel on kindlasti seotud küsimusega tollivõla olemasolust või selle suuruse arvutamisest. Samuti tuleb märkida, et komisjonile määruse nr 1430/79 artikli 13 alusel saadetud taotlused ei puuduta küsimust, kas liikmesriigi toll on materiaalõiguslikke tollialaseid sätteid õigesti kohaldanud (eespool viidatud kohtuotsus Kia Motors ja Broekman Motorships *v.* komisjon, punkt 36). Seetõttu

tuleb järeldada, et küsimus tollivõla lõppemisest tollimaksuga maksustavast kaubast osa konfiskeerimise tagajärjel ei kuulu kõnealuse sätte kohaldamisalasse.

102 Kõnealust järeldust ei nõrgenda hagejate argument, et tollivõlast tuleneva maksusumma suuruse vaidlustamine on kohtuvaidluse aluseks olev faktiline asjaolu. Kõnealuse argumendiga ei arvestata määruse nr 1430/79 artikli 13 lõikes 1 ette nähtud tollimaksude vähendamise või tagasimaksmise süsteemi eripära ja piire.

103 Eespool esitatust tulenevalt tuleb järeldada, et hagejate nõuded, et sedastataks, et tollivõla vähendamine 8010 kilogrammi konfiskeeritud tubaka osas on põhjendatud, tuleb tunnistada vastuvõetamatuks.

104 Järelikult tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

105 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud, jäetakse hageja kohtukulud tema enda kanda ja vastavalt komisjoni nõudele mõistetakse hagejalt välja komisjoni kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**

2. **Hagejad kannavad enda kohtukulud ise ja komisjoni kohtukulud mõistetakse välja hagejalt.**

Lindh García-Valdecasas Cooke

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. detsembril 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

P. Lindh

Sisukord

Õiguslik raamistik ..... II - 4410

Vaidluse aluseks olevad asjaolud ..... II - 4414

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 4417

Õiguslik käsitlust ..... II - 4418

I — Vaidlustatud otsuse tühistamise nõue ..... II - 4418

A — Esimene väide, mis puudutab vaidlustatud otsuses arvukalt sisalduvaid sisulisi vigu ..... II - 4419

1. 16. novembri 1991. aasta toimingu kontroll ..... II - 4419

Poolte argumendid ..... II - 4419

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4420

2. Summa, mille võrra taotletakse tollimaksu vähendamist ..... II - 4420

Poolte argumendid ..... II - 4420

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4421

B — Teine väide eriolukorra olemasolu ning pettuse ja ilmse hooletuse puudumise kohta määruse nr 1430/79 artikli 13 tähenduses ..... II - 4423

1. Esialgsed märkused ..... II - 4423

2. Eriolukorra olemasolu ..... II - 4425

a) Argument, et Itaalia ametiasutused väidetavalt teadsid eelnevalt salakaubaveost ..... II - 4425

Poolte argumendid ..... II - 4425

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4427

b) Hagejate argument, mille kohaselt salakaubavedu, mille ohvriteks nad osutusid, ületas nende kutsealase tegevuse äririski ... II - 4430

Poolte argumendid ..... II - 4430

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4433

c) Tolli kontrolli puudumine ..... II - 4436

Poolte argumendid ..... II - 4436

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4437

d) Hagejatel veoautode kontrollimise võimaluse puudumine ..... II - 4439

Poolte argumendid ..... II - 4439

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4439

e) Huvide kaalumine ..... II - 4440

Poolte argumendid ..... II - 4440

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4441

3. Hooletuse ja pettuse puudumine ..... II - 4442

Poolte argumendid ..... II - 4442

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4444

II — Teise võimalusena esitatud nõuded tollimaksu osaliseks vähendamiseks ..... II - 4445

Poolte argumendid ..... II - 4445

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 4446

Kohtukulud ..... II - 4447